

## **Актуальні засоби альтернативного врегулювання міжнародно-приватних спорів**

**Приходько А.В.**, здобувач кафедри цивільно-правових дисциплін ННІПП НАВС  
*Науковий керівник:* доктор юридичних наук, доцент *Матвеев П.С.*

На сьогодні існує нагальна потреба у вивченні міжнародного досвіду в питаннях пов'язаних із вибором найбільш дієвих і опробованих альтернативних засобів врегулювання спорів для подальшого удосконалення норм національного законодавства, приведення його у відповідність із нормами ЄС та розробки механізмів практичного застосування в сфері регулювання і проведення процедури примирення у конфліктних ситуаціях між суб'єктами приватно-правових відносин як у сфері міжнародного приватного права, так і у сфері цивільних відносин.

Головним завданням удосконалення ефективності законодавства є впровадження дієвих важелів швидкого та справедливого вирішення суперечок та захисту інтересів учасників суспільних відносин.

Активний розвиток засобів альтернативного врегулювання міжнародних спорів в Україні таких як медіація, переговори та міжнародний комерційний арбітраж не можливий без ґрунтовного наукового дослідження існуючого міжнародного досвіду в цій сфері. Поширення цих засобів дозволить вивести проблему вирішення міжнародних приватних спорів на якісно новий рівень, пришвидшити їх розв'язання, зменшити навантаження державної судової системи, сприятиме надходженню додаткових інвестицій і підвищенню комерційної зацікавленості суб'єктів господарювання.

На сьогоднішній день міжнародна практика вирішення спорів за участю суб'єктів приватно-правових відносин слугується двома шляхами розв'язання спорів: традиційним (звернення до державних юрисдикційних органів – судів), та нетрадиційним - альтернативним (вирішення спорів з позиції інтересів шляхом пошуків компромісних рішень та досягнення згоди між конфліктуючими сторонами завдяки зусиллям третьої, незалежної сторони)

Притика Ю.Д. надає наступне визначення Альтернативному врегулюванню спорів (АВС) – це група процесів, за допомогою яких вирішуються спори і конфлікти без звернення до формальної системи судочинства. Альтернативні способи вирішення спорів уявляють собою сукупність різноманітних процедур, які спрямовані на подолання юридичного конфлікту, здійснюються, як правило, недержавним органом чи приватною особою виходячи з принципів добровільності, нейтральності, конфіденційності, диспозитивності, рівноправності. [3]. Повністю підтримуючи запропоноване визначення, з нашої точки зору, доцільним було б враховувати і основоположний принцип неупередженості, оскільки нейтральність як принцип не може розглядатись як тотожне поняття.

До загальновизнаних міжнародних засобів альтернативного врегулювання спорів, відносяться:

1. Міжнародний комерційний арбітраж (arbitration) – будь-який арбітраж (третейський суд) незалежно від того, чи утворюється він спеціально для розгляду окремої справи, чи здійснюється постійно діючою арбітражною

установою (ст. 2 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» [2]. Слід зазначити, що таке визначення арбітражу співпадає з визначенням наданим у Типовому Законі ЮНСІТРАЛІ щодо міжнародного торговельного арбітражу від 21.06.1985 [4].

2. Посередництво або медіація (mediation) - структурований процес, незалежно від його назви або посилання на нього, за допомогою якого дві або більше сторін спору намагаються самостійно, на добровільній основі, досягти згоди для вирішення спору за підтримки медіатора (ст. 3 Директиви 2008/52/ЄС Європейського парламенту та Ради Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах) [1]

3. Переговори - спосіб вирішення наявного правового спору сторонами самостійно без участі будь-якої третіх осіб.

Переваги та недоліки АВС:

1) Засоби альтернативного врегулювання спорів надають можливість використання різних методів, які найкраще враховуватимуть інтереси сторін та їх вимоги в залежності і з урахуванням сутності спору;

2) Засоби АВС базуються на договірній основі, що зумовлює добровільність їх застосування та мирний шлях врегулювання; можливість сторін самостійно та повноцінно контролювати процес; можливість застосування комбінації наведених засобів або їх послідовне використання;

3) Аналіз застосування АВС на практиці вказує на недоліки: високий ступінь залежності ефективності від співпраці сторін спору; відсутність легальної і явної підтримки з боку законодавця; складність застосування процедури при наявності багатьох сторін спору; велика ризиковість при виборі посередника.

*Список використаних джерел:*

1)ДИРЕКТИВА 2008/52/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 21 травня 2008 р. Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах // Офіційний вісник Європейського Союзу 2008. - L136/3.

2)Закон України Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24.02.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. - стаття 198.

3)Притака Ю. Д. Теоретичні проблеми захисту прав учасників цивільних правовідносин в третейському суді : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : спец. 12.00.03 « цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Притака Ю.Д. - Київ. - 2006.

4)Типовий закон ЮНСІТРАЛІ щодо міжнародного торговельного арбітражу ООН; Типовий закон, Міжнародний документ від 21.06.1985. [Електронний ресурс]: режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/995\\_879](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/995_879)

## **Відмінність букмекерської діяльності від азартних ігор**

**Логвиненко В.В.,** здобувач кафедри цивільно-правових дисциплін ННІПІ НАВС

*Науковий керівник:* доктор юридичних наук, доцент *Матвеев П.С.*

Актуальність дослідження полягає у тому, що за часів незалежності України інтенсивно почала розвиватися своєрідна форма підприємницької діяльності – гральний бізнес у його різноманітних легальних і нелегальних проявах.